

ที่ ๒๗๐๐/๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ทำซ้ำวงหน้า

๗ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง นายพลบุล สังขทรัพย์ ร้องว่าถูกปลดออกจากราชการโดยไม่เป็นธรรม

เรียน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เฉพาะที่ ๒๕๕๓/๒๕๕๗

ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๗

ตามที่ขอให้ข้าพเจ้าเสนอความเห็น ว่าตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอว่า คำวินิจฉัยของคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ไม่มีอำนาจที่จะบังคับให้กระทรวงทบวงกรมใดปฏิบัติตาม จะเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์หรือไม่ นั้น

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ฯ นั้น คำวินิจฉัยของคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ไม่มีผลผูกมัดกระทรวงทบวงกรมแต่ประการใด แต่กระทรวงทบวงกรมจำต้องปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์นั้น แต่เมื่อตามพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ มาตรา ๒๐ วรรค ๒ ไม่บังคับให้นายกรัฐมนตรีต้องสั่งการตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์แต่อย่างใด จึงแล้วแต่นายกรัฐมนตรีจะสั่งให้การเป็นไปตามคำวินิจฉัยของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ เป็นแต่นายกรัฐมนตรีได้จัดการไปประการใดแล้วให้แจ้งให้คณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ทราบเท่านั้น จริงอยู่ การที่นายกรัฐมนตรีไม่จัดการให้การเป็นไปตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์นั้น นายกรัฐมนตรีอาจถูกตั้งกระทู้ถามหรือเปิดอภิปรายทั่วไปได้ตามรัฐธรรมนูญ แต่ถ้านายกรัฐมนตรีมีเหตุผลอันดีที่จะชี้แจงให้สภาผู้แทนราษฎรทราบถึงการไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ได้ เรื่องก็เป็นอันระงับไป หรือจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ ผลที่จะเกิดขึ้นจากการที่นายกรัฐมนตรีไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้การเป็นไปตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ ย่อมมีแต่ในทางการเมืองเท่านั้น

อนึ่ง ข้าพเจ้าขอถือโอกาสเรียนว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มอบให้นายพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ กับข้าพเจ้าปรับปรุงพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ฯ ใหม่นั้น นายพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ แจ้งว่า จะได้พิจารณาเสนอสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมวิสามัญคราวหน้านี้ ถ้าได้มีการออกพระราชบัญญัติใหม่ ก็จะได้มีการเปลี่ยนตัวกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ใหม่ ซึ่งไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งจากข้าราชการบำนาญจึงเป็นที่หวังได้ว่า เมื่อได้มีการปรับปรุงกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ใหม่แล้ว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ จะได้เป็นไปโดยคำนึงถึงความเที่ยงธรรมและการ

รักษาประโยชน์ของการบริหารราชการแผ่นดินพร้อม ๆ กันไป

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้เสนอบันทึกของคณะกรรมการกฤษฎีกาและเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาคนเดิม ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า นายกรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเรื่องราວຮ້ອງທຸກ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บันทึก

เรื่อง ข้อกฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์
(กรณีนายดำรง อินทรกำแหง)

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร (กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) ได้ส่งเรื่องปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ตามหนังสือที่ ๑๗๑๗๙/๒๔๙๕ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๔๙๕ ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของนายกรัฐมนตรี

กรณีปรากฏว่า นายดำรง อินทรกำแหง ได้ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมในกรณีที่ถูกกระทรวงศึกษาธิการสั่งปลดออกจากราชการ และคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ได้ประชุมปรึกษาพิจารณาแล้ว กรรมการฝ่ายข้างมากมีคำวินิจฉัยว่าคำสั่งตั้งกรรมการสอบสวนและคำสั่งปลดผู้ร้องออกจากราชการนั้นผิดกฎหมาย ไม่มีผลใช้บังคับได้ ส่วนปัญหาข้อเท็จจริงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย ควรให้ผู้ร้องมีฐานะเป็นข้าราชการตามเดิม แต่กรรมการฝ่ายข้างน้อยหนึ่งท่านมีความเห็นแย้งว่า ยังไม่ควรวินิจฉัยสั่งเรื่องราวของผู้ร้องเด็ดขาดลงไปในขั้นนี้ ควรรอให้โอกาสกระทรวงศึกษาธิการแก้ไขความพลั้งพลาดให้ถูกต้องตลอดจนทำการสอบสวนสิ่งใหม่เสียก่อน ภายหลังแต่นั้นเมื่อผู้ร้องยังตั้งใจจะให้คณะกรรมการฯ พิจารณาเรื่องของผู้ร้องทุกข์อยู่อีก จึงค่อยให้ส่งสำนวนมาพิจารณาภายหลัง แต่ด้วยเหตุพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๔๙๒ มาตรา ๑๗ ไม่มีบทขัดแย้งให้อำนาจคณะกรรมการฯ สั่งการชนิดนี้เองได้ จึงควรเสนอนายกรัฐมนตรีสั่งโดยดำเนินการตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัตินั้น ซึ่งประธานกรรมการเห็นว่า ข้อที่กรรมการเห็นขัดแย้งกันอยู่ดังกล่าวมานี้ เป็นปัญหาขึ้นอยู่กับกฎหมายวิธีพิจารณาและเรื่องเช่นนี้มีอยู่แทบเป็นประจำของสำนักงานคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ ฉะนั้น จึงขอให้นายกรัฐมนตรีสั่งวางแบบอย่างเป็นหลักฐานทางปฏิบัติโดยทางตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกาสืบไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายกองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้วเมื่อได้พิจารณาความในมาตรา ๙ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๔๙๒ แล้ว ก็อาจเห็นได้ว่า การที่กฎหมายให้มีคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ขึ้นก็เพื่อจะได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องราวร้องทุกข์ (มาตรา ๙) กับได้กำหนดอำนาจของคณะกรรมการนั้นในการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ (มาตรา ๑๗) อำนาจต่าง ๆ บรรดาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๗ พอสรุปได้ว่าเป็นอำนาจในอันที่จะแสวงหาข้อเท็จจริงตามเรื่องราวร้องทุกข์นั้น เมื่อการได้เป็นไปตามมาตรา ๑๗ นั้นแล้ว คณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ก็มีอำนาจวินิจฉัยเรื่องราวร้องทุกข์เท่านั้น หากมีอำนาจอื่นใดอีกไม่ เช่นอำนาจที่จะสั่งให้กระทรวงทบวงกรมหรือบุคคลใดปฏิบัติการให้ถูกต้องตามบทกฎหมาย หรือให้แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในขั้นต่อไปกฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการ

เรื่องราวร้องทุกข์แจ้งคำวินิจฉัยไปยังนายกรัฐมนตรี (มาตรา ๒๐) ในการแจ้งคำวินิจฉัยไปนี้ คณะกรรมการฯ หาดูที่จะแสดงความคิดเห็นหรือนำนายกรัฐมนตรีให้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดได้หรือไม่ คณะกรรมการฯ เพียงแต่แจ้งคำวินิจฉัยไปเท่านั้น ทั้งนี้จะเห็นได้จากข้อความในวรรค ๒ ของมาตรา ๒๐ นั้นเองที่บัญญัติว่าเมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับแจ้งคำวินิจฉัยแล้ว ได้จัดการไปเป็นประการใดให้แจ้งให้คณะกรรมการฯ ทราบ ซึ่งแสดงว่านายกรัฐมนตรีจะจัดการประการใดก็ได้ กล่าวคือ จะจัดการตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ หรือไม่ก็ได้

อาศัยเหตุดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่า ตามปัญหาที่หารือมานี้ คณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเด็ดขาดไปได้ คณะกรรมการฯ หามีอำนาจหน้าที่ที่จะสั่งหรือให้คำแนะนำให้กระทรวงทบวงกรมใดแก้ไขความพลั้งพลาดให้ถูกต้องได้ไม่

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๗

